

Політичні інститути та процеси

328.1:316.77(477)(045)

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.17511876>

**Державні комунікації та політичні рішення в умовах інформаційної
турбулентності**

Медведська Вікторія Юрївна,

доктор філософії зі спеціальності 052 «Політологія»,

доцент кафедри політології і міжнародних відносин

Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса

Шевченка», м. Полтава, Україна, <https://orcid.org/0000-0001-6817-155X>

Бадер Антон Васильович,

доктор політичних наук, професор,

директор Навчально-наукового інституту соціальних і гуманітарних наук

Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса

Шевченка», м. Полтава, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-3670-5753>

Меженська Олена Володимирівна,

кандидат політичних наук,

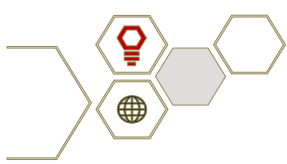
доцент кафедри політології і міжнародних відносин

Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса

Шевченка», м. Полтава, Україна <https://orcid.org/0000-0002-1053-5020>

Прийнято: 17.10.2025 | Опубліковано: 30.10.2025

Анотація: У статті проведено комплексне дослідження сутності та змісту державних комунікацій як ключового чинника забезпечення

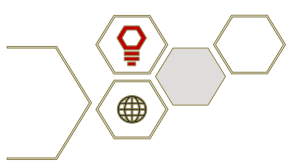

легітимності та ефективності політичних рішень у контексті зростаючої інформаційної турбулентності. Обґрунтовано, що сучасне публічне управління розвивається у середовищі, де швидкість циркуляції даних, надлишок суперечливих повідомлень, когнітивне перенавантаження та поширення дезінформації радикально трансформують комунікативні засади взаємодії органів державної влади і громадянського суспільства. Зазначено, що фрагментація аудиторії та алгоритмізація інформаційного простору знижують здатність державних інституцій зберігати монополію на тлумачення подій і прийняття політичних рішень, що ускладнює процеси публічного консенсусу та формування довіри.

Мета дослідження полягає у теоретико-методологічному обґрунтуванні та емпіричному аналізі механізмів державних комунікацій, які здатні підтримувати стабільність, прозорість і легітимність політичних рішень в умовах високої інформаційної динаміки.

Методологія дослідження базується на поєднанні структурно-функціонального, інституційного та комунікативно-системного підходів, що дозволяють розглядати державні комунікації як цілісну мережу взаємодії між владними інститутами, суспільством і медіа в умовах інформаційної турбулентності. Для досягнення наукової мети застосовано методи порівняльного аналізу сучасних теоретичних концепцій і практик публічної комунікації, зокрема моделей кризового реагування та стратегічного управління інформаційними потоками.

У статті доведено, що в умовах турбулентного інформаційного середовища ієрархічна модель комунікації «згори донизу» поступається місцем горизонтально-мережевим конфігураціям, у яких зростає роль міжінституційної координації, взаємодії державних органів із незалежними експертами, лідерами думок та інститутами громадянського суспільства. З'ясовано, що ефективність політичних рішень підвищується за наявності прозорих процедур, публічного пояснення цілей і наслідків політики та

відкритого діалогу з різними соціальними групами. Емпіричні спостереження на прикладі аналізу кейсів пандемій та воєнних злочинів свідчать про значущий зв'язок між якістю урядової інформації та довірою до державних інституцій. Показано, що інституційній зворотній зв'язок мають ґрунтуватися на принципах гнучкості, прозорості, модульності, розподіленій координації та навчанні в реальному часі. На основі узагальнення міжнародного та українського досвіду запропоновано операційну модель державних комунікацій, що поєднує стратегічне планування, превентивний моніторинг дезінформаційних ризиків, адаптивне управління наративами, багатоканальний зворотний зв'язок незалежний аудит якості інформаційних потоків.

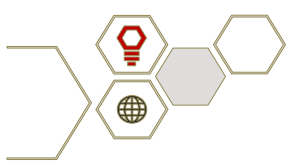
Науковий внесок дослідження полягає у формуванні міждисциплінарного підходу до аналізу державних комунікацій як ключового чинника легітимації політичних рішень і зміцнення довіри до демократичних інститутів у контексті сучасної інформаційної турбулентності.

Ключові слова: державні комунікації, інформаційна турбулентність, політичні рішення, публічна довіра, дезінформація, робастне управління, деліберативна демократія.

State Communications and Policy Decisions in the Context of Information Turbulence

Viktoriiia Medvedska,

Doctor of Philosophy in Political Science (Specialty 052 “Political Science”),
Associate Professor at the Department of Political Science and International
Relations, State Institution “Luhansk Taras Shevchenko National University”,
Poltava, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0001-6817-155X>

Anton Bader,

Doctor of Political Sciences, Professor,
Director of the Educational and Scientific Institute of Social and Humanitarian
Sciences, State Institution “Luhansk Taras Shevchenko National University”,
Poltava, Ukraine <https://orcid.org/0000-0002-3670-5753>

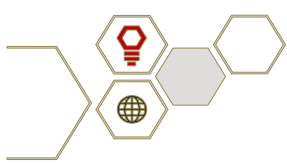
Olena Mezhenka,

PhD in Political Science,
Associate Professor at the Department of Political Science and International
Relations, State Institution “Luhansk Taras Shevchenko National University”,
Poltava, Ukraine <https://orcid.org/0000-0002-1053-5020>

Abstract. The article presents a comprehensive study of the essence and content of state communications as a key factor in ensuring the legitimacy and effectiveness of political decision-making under conditions of increasing information turbulence. It substantiates that contemporary public governance operates in an environment where the accelerated circulation of data, the excess of contradictory messages, cognitive overload, and the spread of disinformation radically transform the communicative foundations of interaction between public authorities and civil society. It is noted that audience fragmentation and the algorithmization of the information space reduce the ability of state institutions to preserve a monopoly on interpreting events and policy outcomes, which complicates processes of public consensus building and the formation of trust.

The purpose of the study is to provide a theoretical and methodological justification and empirical analysis of the mechanisms of state communications capable of maintaining the stability, transparency, and legitimacy of political decisions within high information dynamics circumstances.

The methodological framework combines structural-functional, institutional, and communicative-system approaches that make it possible to conceptualize state

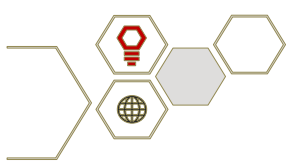

communications as an integrated network of interaction among governmental institutions, society, and the media under conditions of information turbulence. To achieve the research objective, the study employs comparative analysis of contemporary theoretical concepts and public communication practices, including crisis response models and strategic information-flow management.

The article demonstrates that within a turbulent information environment, the traditional top-down communication model is being replaced by horizontal network configurations, where the role of inter-institutional coordination and collaboration between governmental bodies, independent experts, opinion leaders, and civil society institutions becomes increasingly significant. The findings indicate that the effectiveness of political decisions increases when policy processes are transparent, objectives and outcomes are publicly explained, and dialogue with diverse social groups is institutionalized. Empirical evidence derived from case analyses of pandemic and wartime communication practices confirms a strong correlation between the quality of governmental information and the level of public trust in state institutions. It is shown that institutional feedback mechanisms should be grounded in the principles of flexibility, transparency, modularity, distributed coordination, and real-time learning. Based on the synthesis of international and Ukrainian experience, the study proposes an operational model of state communications that integrates strategic planning, preventive monitoring of disinformation risks, adaptive narrative management, multi-channel public feedback, and independent auditing of information quality.

The research scientific contribution lies in developing an interdisciplinary approach to the analysis of state communications as a key factor in legitimizing political decisions and strengthening public trust in democratic institutions within the context of contemporary information turbulence.

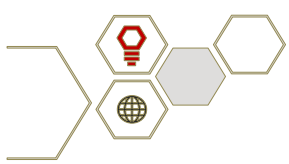
Keywords: state communications, information turbulence, political decision-making, public trust, disinformation, robust governance.

Постановка проблеми. Сучасні політичні системи дедалі частіше функціонують у стані перманентної невизначеності, яку в науковій літературі позначають поняттям інформаційної турбулентності. Йдеться не лише про зростання швидкості соціальних змін чи інформаційно-когнітивне перенасичення суспільства, а передусім про радикальну трансформацію комунікативного середовища, у якому формується політична реальність. Інформаційна турбулентність проявляється у нестабільності каналів передачі даних, суперечливості та надійності джерел даних, фрагментації аудиторій і втраті довіри до традиційних інституцій – органів державної влади, експертного середовища та засобів масової інформації. За таких умов сама природа політичного процесу змінюється: управлінські рішення перестають бути виключно нормативними актами та набувають комунікативного виміру, у межах якого процеси легітимації, пояснення й реалізації політичних рішень стають взаємозалежними.

Проблема полягає в тому, що традиційна ієрархічна модель державного управління виявляється дедалі менш ефективною в ситуаціях, коли інформаційні потоки є багатовекторними, і водночас, процес формування смислів стає поліцентричним, охоплюючи взаємодію численних суб'єктів політичної та комунікативної системи. Держава більше не може монополізувати право на інтерпретацію подій чи нормативних рішень. Унаслідок цього знижується керованість суспільних процесів, виникають нові ризики політичної делегітимації, що призводить до підриву авторитету державних інституцій. Наукові дослідження останніх років свідчать, що саме якість державних комунікацій є визначальним чинником ефективності політичних рішень у середовищі швидкоплинної інформації.

Наукове значення цієї проблематики полягає у необхідності нового концептуального синтезу між теорією комунікації, політичною наукою та політико-управлінськими студіями. Сьогодні, коли політичні рішення втрачають легітимність швидше ніж ухвалюються, дослідження державних

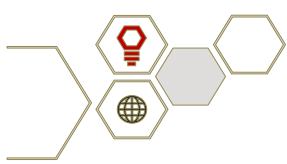

комунікацій в умовах інформаційної турбулентності набуває фундаментального значення для розуміння стійкості демократичних інститутів, побудови довіри до держави та усвідомлення ролі інформації як ресурсу політичного управління.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Упродовж останніх п'яти років проблема ефективності державних комунікацій в умовах інформаційної турбулентності стала предметом міждисциплінарного аналізу у наукових дослідженнях з політичної науки, соціології та публічного управління. У сучасному академічному дискурсі ця проблематика поєднує питання легітимності політичних рішень, цифрової довіри, дезінформаційних ризиків і трансформації публічного простору. Зокрема, у звітах OECD (2022) та SIGMA/OECD (2023) підкреслюється, що стратегічні комунікації стають невід'ємною частиною належного врядування, а рівень довіри до держави дедалі більше залежить від здатності державних інституцій забезпечувати прозорість та своєчасність інформаційних потоків.

Роботи вчених П. Наполі, Р. Нільсен і С. Гантер, Т. Гіллеспі та З. Туфекчі розкривають феномен алгоритмічного посередництва, яке визначає структуру видимості політичних повідомлень у цифрових медіа. У наукових працях А. Чедвік, Дж. Строммер-Геллі, С. Крішнан та П. Васіст підкреслюється асиметрія інформаційного впливу, а саме як приватні алгоритми визначають, які наративи стають політично релевантними, а які залишаються поза публічним обговоренням. Питання протидії дезінформації активно досліджуються у працях Вордл С. і Дерахшан Г., а Сенфт Т., Грінфілд Ш., Беннетт В. та Лівінгстон С. вказують, що традиційні механізми фактчекінгу не завжди ефективні в умовах інформаційної перенасиченості й акцентують на необхідності поєднання алгоритмічного моніторингу, просвітницьких стратегій і комуникативної прозорості державних інституцій.

В українській науковій традиції останніх років спостерігається активне осмислення феномена державних комунікацій крізь призму політичної довіри,

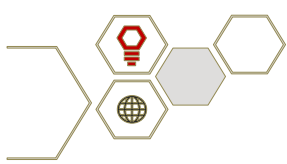

стратегічної стабільності та комунікативної ефективності та взаємодії держави та громадянського суспільства. У працях О. Крюкова, С. Луценка, В. Закрицької, О. Лазор наголошується, що ефективність ухвалення політичних рішень значною мірою залежить від здатності держави забезпечувати публічний діалог і комунікативну зворотність у процесі формування політики. Автори підкреслюють, що відкритість, горизонтальна взаємодія з громадянами та аналітична узгодженість між відомствами є базовими передумовами легітимності публічного управління в умовах інформаційної турбулентності.

Дослідження А. Гринчак та А. Синякова фокусуються на ризиках цифровізації державних комунікацій. Водночас, І. Грабовець та Л. Черноус доводять, що протидія дезінформації має стати системною функцією державного управління, інтегрованою в процес стратегічного планування політичних рішень. Окрему дослідницьку лінію становлять роботи В. Медведської та Д. Кірюхін, у яких державні комунікації розглядаються як чинник легітимації політичних рішень у контексті демократичного врядування та становлення деліберативної демократії. Таким чином, сучасний український науковий дискурс демонструє поступовий перехід від нормативного трактування комунікацій до їхнього розуміння як стратегічного ресурсу політичного управління, що безпосередньо впливає на якість державних рішень у турбулентному інформаційному середовищі.

Виходячи із вищезазначеного, наукова цікавість даного дослідження полягає у спробі синтезувати попередні теоретичні підходи (деліберативний, комунікативно-інституційний, когнітивно-системний) у рамках нової концепції державних комунікацій як чинника легітимації політичних рішень в умовах інформаційної турбулентності.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є комплексне теоретико-методологічне обґрунтування та аналіз державних комунікацій як інструменту забезпечення стійкості, легітимності та

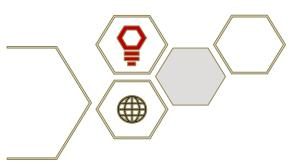

ефективності політичних рішень в умовах інформаційної турбулентності. Авторське бачення полягає у розкритті природи державних комунікацій не як допоміжного елемента політики, а як ключової управлінської функції, що забезпечує передбачуваність і прозорість процесу ухвалення рішень у середовищі високої інформаційної динаміки.

Виходячи з поставленої мети, у дослідженні окреслено такі наукові цілі: систематизувати сучасні теоретичні підходи до аналізу державних комунікацій у контексті інформаційних ризиків, дезінформації та цифрової поляризації; з'ясувати взаємозв'язок між якістю державних комунікацій, рівнем публічної довіри та легітимністю політичних рішень; окреслити роль алгоритмічного посередництва, когнітивної перевантаженості та фрагментації аудиторій як чинників, що трансформують комунікативні механізми влади; з'ясувати потенціал інституційних моделей «робастного врядування» для забезпечення адаптивності державних комунікацій у кризових ситуаціях.

Наукова новизна статті полягає у тому, що вперше державні комунікації розглянуто як механізм робастного (стійкого та адаптивного) врядування, який здатний не лише реагувати на інформаційні кризи, а й формувати умови для раціональної публічної дискусії та сприяти зміцненню суспільної легітимності влади.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасних умовах інформаційної турбулентності комунікаційна політика держави від формування урядового порядку денного до пояснення регуляторних рішень постає не допоміжним, а структуроутворювальним компонентом політичного процесу. Вона визначає не лише сприйняття політики, але й ступінь її виконання, рівень суспільної підтримки та політичної стабільності. Умовно кажучи, у ХХІ столітті «політика» та «комунікація» дедалі частіше збігаються за змістом, зокрема, від того, як держава формулює свої меседжі, залежить те, як вона реалізує власну політику [25].

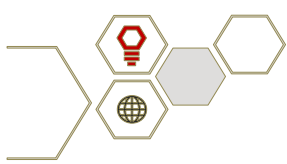

Державні комунікації є одним із ключових вимірів сучасного врядування, яке дедалі більше орієнтується не лише на владні повноваження, а й на комунікативну раціональність, транспарентність та довіру. Як зазначав Юрген Габермас, легітимність влади не може ґрунтуватися лише на процедурі ухвалення рішень, вона формується у процесі публічної аргументації, де політичні дії визнаються справедливими тоді, коли їх зміст раціонально пояснений і суспільно обговорений [16].

Ця теза лягла в основу сучасної парадигми «governance by communication», яка поступово витісняє традиційну модель «governance by control» [17]. Держава перестає бути винятково джерелом владних норм і дедалі частіше виконує функцію фасилітатора публічного діалогу, створюючи середовище, у якому громадяни можуть усвідомлено сприймати політичні рішення. Комунікація стає не додатком до політики, а її структурним елементом – каналом легітимації, узгодження інтересів і відновлення довіри [10].

Відповідно до підходу, запропонованого М. Кастельсом [19] і Дж. Драйзеком [17], комунікація перетворюється на центральний механізм легітимації влади – канал обміну смислами між державою, медіа та громадянським суспільством. Саме тому у сучасних дослідженнях науковці П. Наполі, А. Чедвік, Дж. Строммер-Геллі трансформують акцент із кількісних показників комунікативної активності на якість діалогу, відкритість до критики й прозорість державного мовлення [3; 7].

Для ґрунтовного аналізу та оцінки політичного середовища, у якому функціонують державні інституції, яке характеризується підвищеною мінливістю інформаційних потоків, необхідно з'ясувати сутність поняття «інформаційна турбулентність». У політичній науці зазначене поняття позначає стан постійної зміни, у якому інформаційні потоки стають надлишковими, суперечливими й важко контрольованими [20]. Інформаційна турбулентність характеризується одночасним збільшенням кількості каналів

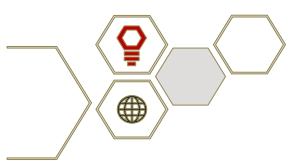

комунікації, швидкістю обміну даними, появою альтернативних джерел легітимності та зниженням довіри до традиційних інституцій. Т. Гіллеспі та З. Туфекчі наголошують, що алгоритмічне посередництво платформ перетворює державні повідомлення на елементи конкурентного інформаційного ринку, де увага громадян перетворюється на ресурс політичної влади [5, 6].

У рамках своїх наукових доробків Р. Нільсен і С. Гантер [4] доводять, що технологічні платформи виконують функцію «цифрових посередників», які визначають структуру видимості та сприйняття державних повідомлень. Алгоритмічна вибірковість породжує асиметрію комунікативного впливу, за якого політичні наративи, що не потрапляють у трендові потоки, фактично виключаються з публічного дискурсу. Це, у свою чергу, створює ризик когнітивного перевантаження аудиторій, коли надлишок повідомлень блокує здатність до раціонального оцінювання [13; 28].

Водночас, такі українські вчені як Л. Чупрій та В. Кучеренко наголошують, що в умовах гібридної війни й дезінформаційних кампаній держава має справу не лише з проблемою нестачі достовірної інформації, а й з перенасиченням недостовірних сигналів. За таких умов породжується криза довіри, у якій громадяни орієнтуються не на джерело інформації, а на її емоційне забарвлення [27].

Необхідно зазначити, що у ситуації турбулентності легітимність політичних рішень залежить не лише від юридичної коректності процедур, а й від здатності держави створювати прозорий і доказовий комунікаційний контекст [1]. У моніторинговому звіті SIGMA «Державне управління в Україні: Оцінка відповідно до принципів державного управління» встановлено пряму кореляцію між якістю урядової комунікації та рівнем довіри до державних інституцій у період пандемії COVID-19. Високий рівень довіри формувався там, де офіційні повідомлення були логічними, своєчасними й містили визнання невизначеності [2].

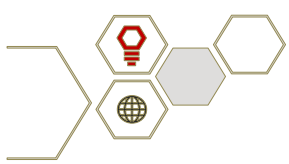

Як зазначають Т. Сенфт та Ш. Грінфілд сучасні уряди стикаються із проблемою когнітивного виснаження громадян, коли інформаційна надмірність блокує довіру навіть до перевірених джерел [13]. Тому державна комунікація повинна ґрунтуватися на трьох базових принципах: прозорість процесів, доказовість аргументів та послідовність повідомлень [26]. Саме вони визначають рівень публічної довіри, що у свою чергу корелює із легітимністю політичних рішень.

Юрген Габермас у «Теорії комунікативної дії» підкреслює, що процес публічного обговорення політичних рішень є не менш важливим, ніж сам зміст цих рішень [16]. Водночас Дж. Фішкін розвиває цю ідею у межах теорії деліберативної демократії, згідно з якою політична ефективність зростає там, де влада створює умови для колективного осмислення та обговорення політичних рішень [15]. Українські дослідники В. Закрицька та О. Лазор адаптують цей підхід до національного контексту, доводячи, що прозорість комунікації є чинником політичної стійкості, особливо в умовах війни [25].

Окремим виміром інформаційної турбулентності постає дезінформація. У аналітичних звітах можемо знайти підтвердження, що дезінформація має не лише когнітивний, а й соціальний ефект, оскільки вона змінює структуру довіри та підриває спроможність громадян розрізняти достовірні джерела [9]. Міжнародні стандарти протидії дезінформації консенсусно окреслені дослідниками В. Беннетт та С. Лівінгстон у власній концепції «disinformation order», яка полягає у тому, що фейки діють як інструмент підриву легітимності, створюючи ефект інформаційного шуму [14].

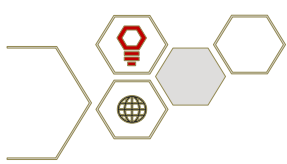
Українські напрацювання останніх років доводять, що дезінформація як форма політичної зброї змінює логіку кризового управління, змушуючи державу перейти від оборонної реакції до активної комунікативної протидії [23]. Насамперед функція протидії дезінформації має бути інституціоналізована в межах системи державних комунікацій, а не обмежуватися спорадичними кампаніями.

У даному контексті фундаментальне значення має дослідження ЮНЕСКО, яке ілюструє, що ефективна протидія дезінформації можлива лише за умови поєднання трьох інструментів: алгоритмічного моніторингу, фактчекінгу та стратегічної комунікації, що передбачає пояснення політик із позицій суспільного інтересу. Це вимагає від держави переходу до систем превентивного моніторингу, побудованих на аналітиці наративів і гнучкому коригуванні повідомлень [12].

Практичний інструментарій ефективної державної комунікації в умовах інформаційної турбулентності складається з п'яти взаємопов'язаних компонентів [8]. По-перше, стратегічне планування передбачає попередньо розроблені сценарії комунікацій, що враховують ризики дезінформації й потреби цільових груп [5]. По-друге, наявність доказової бази як аналітичної підтримка прийняття рішень через незалежну верифікацію фактів і даних. Третім компонентом виступає зворотній зв'язок як регулярний моніторинг суспільних настроїв, проведення фокус-груп, цифрова аналітика емоційних реакцій [7]. По-четверте, інтегриті-менеджмент як формалізована функція боротьби з дезінформацією, інтегрована у структуру урядових комунікацій. Насамкінець, п'ятою складовою виступає комунікаційна компетентність та врядування, яка ґрунтується на професіоналізації державних комунікаторів, забезпеченні міжвідомчої узгодженості, чітких етичних стандартах публічної комунікації.

На основі проведеного вище аналізу виникає необхідність з'ясувати параметри інформаційної турбулентності та відповідні управлінські механізми реагування на кризові виклики для політичних рішень (таблиця 1).

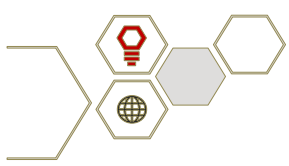
Таблиця 1

Параметри інформаційної турбулентності та управлінські механізми реагування

Параметр	Ризики для політичних рішень	Механізми реагування
Інтенсивність інформаційного обігу	Дефіцит часу на фактчекінг та узгодження рішень	Playbooks (покрокові інструкції, алгоритми дій), короткі довідки даних, чернетки брифінгів та попередні варіанти офіційних заяв
Фрагментація аудиторій	Комунікативна невідповідність цільовим групам	Сегментація комунікаційних повідомлень, культурна локалізація повідомлень, регіональна адаптація, переклад жестовою мовою
Алгоритмічне ранжування контенту	Викривлення порядку денного, маніпулятивна вразливість, зміщення акцентів	Моніторинг частки голосу (Share of Voice) у публічному просторі, партнерство з цифровими платформами, пояснювальні комунікаційні формати
Дезінформація	Дестабілізація, зниження суспільної довіри, висока чутливість до маніпуляцій і фейкових наративів	Протоколи спростувань, фактчекінг-хаби, міжвідомчі платформи моніторингу наративів та протидії дезінформації

Джерело: власне узагальнення авторів

Моніторингові дослідження Організації економічного співробітництва та розвитку та SIGMA підтверджують, що держави, які запровадили системи оцінювання ефективності комунікацій (через метрики довіри, охоплення та відповідність меседжів), демонструють вищий рівень суспільної підтримки та ефективності політичних рішень [2].

Вищерозглянуті елементи зводяться у більш широку форму робастного (стійкого та адаптивного) врядування, що розглядає державні комунікації як інституційний механізм самонавчання системи [5]. Робастність передбачає гнучкість, модульність і розподілену координацію, коли різні рівні управління отримують автономію для швидких рішень, але діють у спільній комунікативній площині, спираючись на узгоджені принципи прозорості та достовірності [1]. У цьому контексті державні комунікації виконують роль адаптивного механізму зворотного зв'язку між рівнями управління. Звідси випливає, що вони мають не лише інформувати, а й навчати систему яким чином інтегрувати сигнали з громадянського суспільства, медіа та експертного середовища у процес ухвалення рішень.

Розгляньмо взаємозв'язок між інформаційною турбулентністю та якістю комунікації органів державної влади на рисунку наведеному нижче, де горизонтальна вісь відображає інтенсивність інформаційних потоків, а вертикальна – якість комунікації (точність, прозорість, залучення). У нижній зоні зображено реактивну модель, за якої рішення приймаються швидко, але пояснюються поверхово, що веде до низької довіри з боку громадянського суспільства. Середня зона відображає адаптивну модель, в межах якої комунікація органів державної влади коригується під тиском подій. Водночас, верхня зона рисунку розміщує робастну модель, у якій стратегічне планування, зворотний зв'язок і аналітика даних забезпечують стабільність політичних рішень навіть у турбулентному середовищі.

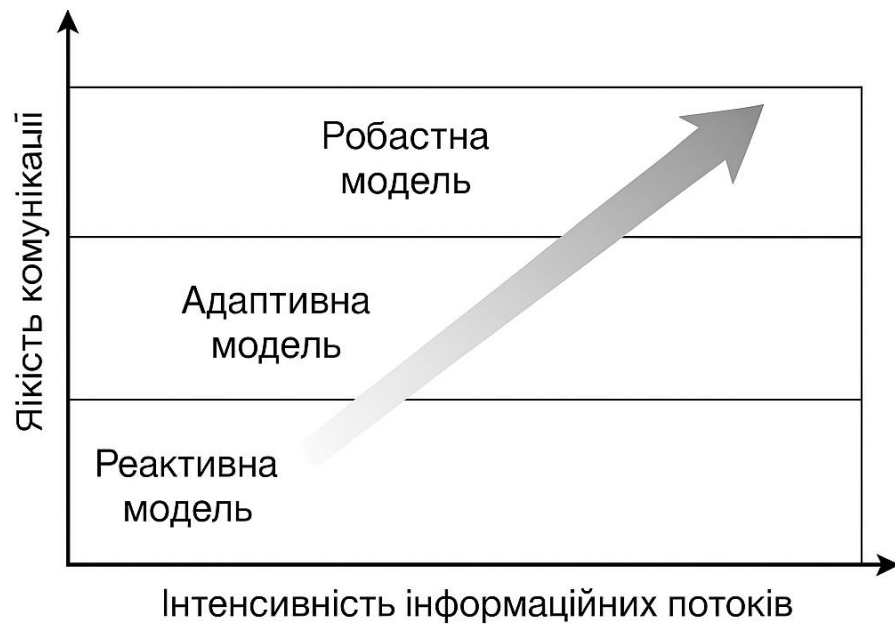
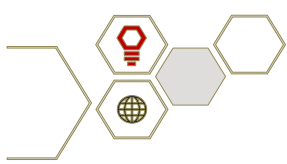

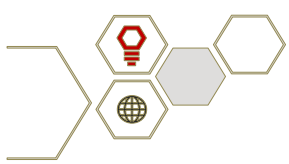
Рис. 1. Взаємозв'язок між інформаційною турбулентністю та якістю комунікації органів державної влади

Джерело: власна розробка авторів

Підсумовуючи, можемо зазначити, що у добу інформаційної турбулентності комунікація стає головним ресурсом політичної стійкості.

В українському контексті процес становлення робастних комунікацій іде шляхом інтеграції стратегічного планування, забезпечення кризових протоколів та систем аналізу суспільних настроїв. Аналітичні матеріали Центру політико-правових реформ (2023-2025) доводять, що створення єдиних центрів урядових комунікацій дозволяє суттєво знизити інформаційні ризики у період воєнного стану.

Україна є прикладом держави, що функціонує у надзвичайно турбулентному інформаційному середовищі. Від 2014 року, а особливо з початком повномасштабного вторгнення росії в Україну 2022 року, публічні інституції поєднують завдання кризової комунікації, інформаційної безпеки та збереження демократичних стандартів. І. Грабовець та Л. Черноус відзначає, що у кризовий період урядові структури в Україні застосовують принцип «випереджального інформування», який полягає у поясненні дій до їх

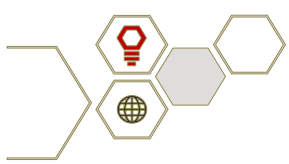

реалізації, що підвищує передбачуваність та зрозумілість політичної діяльності [28]. Регулярні брифінги для громадян, залучення експертних спільнот і громадянського суспільства, а також розвиток партнерств із цифровими платформами свідчать про перехід від відомчої розрізненості до мережевої взаємодії.

Кореляція між якістю комунікаційної прозорості та індексами довіри підтверджується як міжнародними дослідженнями, так і українськими напрацюваннями останніх років. Наукові доробки українських дослідників в сфері державних комунікацій демонструють, що рівень довіри до державних інституцій відповідає якості комунікаційної прозорості через демонстрацію публічних мотивів, систематичні звіти та інклюзивність дискусій, які забезпечують стійкість та виваженість політичних рішень [26; 27]. Ці дослідження узгоджуються з висновками ОЕСР, які наголошують на значенні відкритості й доказовості у кризових стратегіях [1].

Крім того, ключовою умовою легітимності політичних рішень в умовах інформаційної турбулентності виступає вимірювання ефективності державних комунікацій. У практиці країн ОЕСР використовують три групи показників: процесні (швидкість реагування, частка публікацій із відкритими даними, середній час погодження меседжів), вихідні (охоплення аудиторії, позитивний медійний тон, точність цитування), результативні (індекси довіри, готовність до співпраці, виконання політичних рішень) [1].

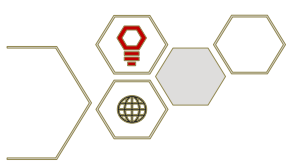
В українському політичному середовищі вимірювання ефективності державних комунікацій набуває особливої ваги в умовах воєнного стану та гібридної інформаційної агресії. Українські інституції поступово інтегрують аналітичні підходи, характерні для країн ОЕСР, адаптуючи їх до власних викликів. Зокрема, поряд із процесними та вихідними індикаторами, зростає значення результативних показників таких як рівень публічної довіри, стійкість до дезінформації та готовність громадян дотримуватися рішень уряду. Практика Кабінету Міністрів, Міністерства оборони та Центру

стратегічних комунікацій демонструє перехід від описових до аналітичних метрик, які дозволяють відстежувати не лише обсяг повідомлень, а й їхній вплив на суспільні настрої та поведінкові реакції. Такий підхід сприяє формуванню нової культури підзвітності влади, де ефективність державних комунікацій розглядається як складова політичної легітимності та національної безпеки.

Узагальнюючи викладене вище, можемо стверджувати, що наукова новизна проведеного дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні державних комунікацій як самостійного виміру політичного управління, що інтегрує комунікативну, політичну та управлінську парадигми в єдину аналітичну модель. У роботі вперше запропоновано концептуальне бачення державних комунікацій як інструменту не лише інформаційного посередництва, а й вироблення легітимності політичних рішень у середовищі зростаючої інформаційної турбулентності. Обґрунтовано, що саме якість і стратегічна узгодженість комунікаційних практик визначають рівень довіри до інститутів держави та їхню стійкість у демократичному процесі. Запропонований підхід поглиблює розуміння ролі інформації як ресурсу політичного управління й формує підґрунтя для подальшої розробки теоретико-методологічних засад ефективних комунікацій у публічному секторі.

Висновки. Підсумовуючи викладене, можна стверджувати, що в епоху інформаційної турбулентності комунікація перетворюється на головний ресурс політичної стійкості. Лише ті політичні рішення, які супроводжуються відкритим поясненням мотивів, участю незалежних експертів і системним моніторингом суспільних реакцій, зберігають легітимність у довгостроковій перспективі. Концепція робастного врядування, що поєднує стратегічне планування, аналітичну адаптивність і деліберативний діалог, пропонує інституційну відповідь на виклики алгоритмічної селективності, дезінформації та когнітивного перевантаження. У цьому підході державні

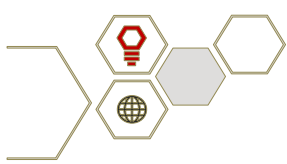

комунікації постають не як зовнішній сервіс, а як механізм координації, просвітництва й довіри, завдяки якому публічна політика набуває прогнозованості й здатності до саморефлексії. Саме таке бачення відповідає визначеній меті дослідження, теоретично-методологічному обґрунтуванню й аналізу державних комунікацій як інструменту забезпечення стійкості, легітимності та ефективності політичних рішень у середовищі високої інформаційної динаміки та окресленим науковим цілям щодо систематизації підходів, виявлення чинників трансформації комунікативної влади та потенціалу робастного врядування для українського та міжнародного контекстів.

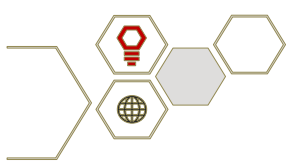
Крім того, вбачаємо перспективи подальших досліджень у поглибленому аналізі локальних кейсів державних комунікацій, що дозволять розкрити механізми взаємодії влади та громадянського суспільства в умовах конкретних інформаційних криз від епідемічних до воєнно-політичних. Особливу наукову цінність для подальших досліджень становить вивчення практик кризового інформування, стратегій комунікативної координації між державними інституціями та медіа, а також виявлення ефективних форматів деліберації, здатних зберігати довіру між органами державної влади та громадянським суспільством в періоди підвищеної соціальної напруги. Такі дослідження дозволять не лише емпірично перевірити запропоновані концептуальні положення, а й розширити теоретичне розуміння ролі державних комунікацій у забезпеченні політичної стійкості демократичних систем у добу інформаційної турбулентності.

Список використаних джерел

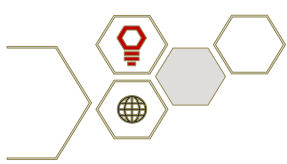
1. OECD. *Building Trust and Resilience: Strengthening Public Communication for Effective Governance*. Paris: OECD Publishing, 2022. URL: https://www.oecd.org/en/publications/building-trust-and-reinforcing-democracy_76972a4a-en.html

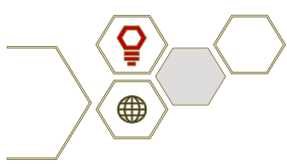
2. SIGMA/OECD. *Public Administration in Ukraine: Assessment against the Principles of Public Administration*. Paris: OECD Publishing, 2023. URL: https://www.sigmaweb.org/en/publications/public-administration-in-ukraine_078d08d4-en.html
3. Napoli, P. M. *Social Media and the Public Interest: Media Regulation in the Disinformation Age*. New York: Columbia University Press, 2019.
4. Nielsen, R. K., Ganter, S. A. *Dealing with Digital Intermediaries: A Case Study of the Relations Between Publishers and Platforms*. *New Media & Society*, 20(4), 1600-1617, 2018. DOI: <https://doi.org/10.1177/1461444817701318>.
5. Gillespie, T. *Custodians of the Internet: Platforms, Content Moderation, and the Hidden Decisions That Shape Social Media*. New Haven: Yale University Press, 2020.
6. Tufekci, Z. *Twitter and Tear Gas: The Power and Fragility of Networked Protest*. Updated ed. New Haven: Yale University Press, 2017. DOI: <https://doi.org/10.25969/mediarep/14848>.
7. Chadwick, A., Stromer-Galley, J. *Digital Media, Power, and Democracy in Uncertain Times: Party Decline or Party Renewal?* *The International Journal of Press/Politics*, 21(3), 283-293. DOI: <https://doi.org/10.1177/1940161216646731>
8. Vasist, P.N., Chatterjee, D., & Krishnan, S. *The Polarizing Impact of Political Disinformation and Hate Speech: A Cross-country Configural Narrative*. *Information Systems Frontiers*. 1-26. 2023. URL: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10106894/>
9. Wardle, C., Derakhshan, H. *Information Disorder: Toward an Interdisciplinary Framework for Research and Policy Making*. Strasbourg: Council of Europe, 2017. URL: <https://edoc.coe.int/en/media/7495-information-disorder-toward-an-interdisciplinary-framework-for-research-and-policy-making.html>
10. European External Action Service (EEAS). *EUvsDisinfo: Year-in-Review 2023*. Brussels: EEAS, 2023. URL: <https://euvsdisinfo.eu>

11. Global Disinformation Index. *Measuring the World's Media Market Integrity*. London: GDI, 2024. URL: <https://disinformationindex.org>.
12. UNESCO. *Guidelines for Regulating Digital Platforms: A Multistakeholder Approach to Protect Freedom of Expression and Access to Information*. Paris: UNESCO Publishing, 2022.
13. Senft, Th., Greenfield, Sh. *People's Experience of Information Overload and Its Impact on Infodemic Harms*. *Managing Infodemics in the 21st Century*, 27-40, 2023. DOI: 10.1007/978-3-031-27789-4_3.
14. Bennett, W. L., Livingston, S. *The Disinformation Order: Disruptive Communication and the Decline of Democratic Institutions*. *European Journal of Communication*, 33(2), 122-139, 2018. DOI: <https://doi.org/10.1177/0267323118760317>
15. Fishkin, J. S. *Democracy When the People Are Thinking: Revitalizing Our Politics through Public Deliberation*. Oxford: Oxford University Press, 2019.
16. Habermas, J. *Theory of Communicative Action*. Updated ed. Cambridge: Polity Press, 2021.
17. Dryzek, J. S. *Deliberative Democracy and Beyond: Liberals, Critics, Contestations*. Oxford: Oxford University Press, 2002.
18. Curato, N. *Democracy in a Time of Misery: From Spectacular Tragedy to Deliberative Action*. Oxford: Oxford University Press, 2019.
19. Castells, M. *Communication Power*. 2nd ed. Oxford: Oxford University Press, 2009.
20. World Economic Forum. *Rethinking Media Literacy: A New Ecosystem Model for Information Integrity*. Insight Report. July 2025. URL: https://reports.weforum.org/docs/WEF_Rethinking_Media_Literacy_2025.pdf
21. Zinovieva, T. *Immersive Journalism: Trust Issues in the Post-truth Era and War*. *Rhetoric and Communications*. *Rhetoric and Communications*, Issue 60, July 2024, 87-117. DOI: 10.55026/UPFV3991.

22. Medvedska, V. *Prospects for the development of deliberative democracy in Ukraine*. KELM (Knowledge, Education, Law, Management). 2021. Issue No. 2(38)., 167–171. URL: https://www.researchgate.net/publication/354465775_PROSPECTS_FOR_THE_DEVELOPMENT_OF_DELIBERATIVE_DEMOCRACY_IN_UKRAINE
23. Гринчак А. В., Синяков А. В. Цифрові комунікації в публічному управлінні: сутність, роль та вимоги до формування. *Science and Education a New Dimension. Public Management*, 11(40), 18–25, 2023. URL: <https://su-journal.com.ua/index.php/journal/article/download/409/381>
24. Крюков, О. І., Луценко, С. М. Інформаційна складова публічного управління в сучасних умовах. *Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія «Державне управління»*, № 1(20), С. 3–13, 2024. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNUCZUDU_2024_1_3
25. Закрицька В. Д., Лазор О. Д. Криза довіри до органів державної влади: як ефективна комунікація допомагає її подолати. *Розбудова доброчесності та комплаєнсу в Україні: виклики і перспективи євроінтеграції: збірник матеріалів Всеукраїнської конференції з міжнародною участю (м. Вінниця, 27 березня 2025 р.)*. Вінниця, 2025. С. 89-90. URL: <https://dspace.vspu.edu.ua/items/f789193d-4e3c-49e9-bd63-75711c6b2d12>
26. Борисенко О. П. Комунікація як інструмент державного управління: сучасні тенденції. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2020. № 2 (25). С. 58-62 URL: <http://customs-admin.umsf.in.ua/archive/2020/2/12.pdf>.
27. Чупрій Л. В., Кучеренко В. В. Політико-комунікативна стратегія держави в умовах інформаційної війни Росії проти України. *Регіональні студії*, №38, 145-149, 2024. URL: <http://regionalstudies.uzhnu.uz.ua/archive/38/25.pdf>

28. Грабовець І., Черноус Л. Стратегія кризової комунікації у системі «влада-громадськість» в умовах воєнного стану в Україні: етапи, чинники, характерні риси». *Науково-теоретичний альманах Грані*, том. 28, вип. 1, 2025, С. 216-22. DOI: <https://doi.org/10.15421/172526>

29. Кірюхін Д. Теорія деліберативної демократії та «факт незгоди». *Філософська думка*. 2020. № 5, С. 73-86. DOI: <https://doi.org/10.15407/fd2020.05.073>